

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 512/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. P., Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. K. M. P., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 288/2009 a jeho uznesením z 31. augusta 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. P. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. októbra 2011 doručená sťažnosť JUDr. P. P., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. K. M. P., Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 288/2009 a jeho uznesením z 31. augusta 2011 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že pred Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sa viedlo, resp. vedie konanie o žalobe sťažovateľa o ochranu osobnosti proti žalovaným JUDr. P. R. (ďalej len „žalovaný 1“) a Z. (ďalej len „žalovaný 2“); konanie je vedené pod sp. zn. 15 C 29/2002.

Sťažovateľ v priebehu konania podal viacero návrhov na pripustenie zmeny žalobného petitu, ktorým okresný súd zakaždým vyhovel.

Podaním z 19. septembra 2003 sťažovateľ *„podstatným spôsobom upresnil skutkový základ žaloby oproti pôvodnej žalobe a požiadal konajúci súd o pripustenie zmeny petitu žaloby“*. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 29/02-193 z 5. novembra 2004 vyhovel návrhu sťažovateľa a zmenu petitu pripustil, čím podľa názoru sťažovateľa došlo k tomu, že *„predmet sporu bol vymedzený skutkovými okolnosťami popísanými v návrhu z 19. 09. 2003“*.

Okresný súd uznesením č. k. 15 C 29/02-516 z 31. augusta 2007 rozhodol v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby sťažovateľom o zastavení konania v časti týkajúcej sa uloženia povinnosti žalovaným na svoje náklady uviesť ospravedlnenie a tiež rozhodol o tom, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Proti tomuto uzneseniu v časti výroku o trovách konaniach podal odvolanie žalovaný 2.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 15 C 29/02 z 19. decembra 2007 žalobu proti žalovanému 1 zamietol a žalovaného 2 zaviazal zaplatiť sťažovateľovi 200 000 Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Proti označenému rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalovaný 2. Vo vzťahu k žalovanému 1 označený rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť.

Krajský súd uznesením č. k. 8 Co 288/2009-657 z 31. augusta 2011 rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rovnako zrušil aj uznesenie okresného súdu sp. zn. 15 C 29/02 z 31. augusta 2007 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa názoru sťažovateľa je namietané uznesenie krajského súdu svojvoľné a neudržateľné, keďže nevychádza zo skutkového základu žaloby vymedzeného v jeho podaní z 19. marca 2003 a tento skutkový stav vôbec nereflektuje, naopak, v odôvodnení sa zaoberá úplne iným skutkovým stavom.

Ďalšia námietka sťažovateľa sa týka postupu odvolacieho súdu, ktorý napriek tomu, že žalovaný 2 podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie neobsahujúce odôvodnenie v zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), toto odvolanie meritórne prerokoval, aj keď podľa názoru sťažovateľa mal krajský súd postupovať v zmysle ustanovenia § 218 ods. 1 písm. d) OSP.

Krajský súd opakovane vyzval žalovaného 2 na odstránenie nedostatkov odvolania (doplnenie dôvodov odvolania a doplnenie podpisu žalovaného 2 na jeho podaní), a to aj napriek tomu, že tak urobil už okresný súd. Sťažovateľ v tejto súvislosti zastáva názor, že *„... odporca svojím postupom prekročil rámec ochrany účastníka, ktorý poskytuje ust. § 209 a § 211 O. s. p., nekonal nestranné a nerešpektoval práva všetkých účastníkov na spravodlivý proces“*.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo sťažovateľa JUDr. P. P. na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co/288/2009-657 z 31. 08. 2011 porušené bolo.

2/ Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co/288/2009-657 z 31. 08. 2011 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na nové prejednanie a rozhodnutie.

3/ JUDr. P. P. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 5.000,- EUR (slovom päťtisíc eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacoch od právoplatnosti tohto nálezu.

4/ Krajský súd v Bratislave je povinný v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu nahradiť trovy konania sťažovateľovi, na účet právneho zástupcu JUDr. K. M. P. tak ako budú vyčíslené na výzvu Ústavného súdu SR.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej príčinnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, konaním

alebo iným zásahom orgánu verejnej moci do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Preto ak ústavný súd nezistí relevantnú príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 288/2009 a jeho uznesením z 31. augusta 2011, pričom v tejto súvislosti formuluje dve základné námietky, v zmysle ktorých

a) namietané uznesenie krajského súdu nerešpektuje skutkový základ žaloby vymedzený v jeho podaní z 19. septembra 2003 (ďalej aj „námietka nesprávneho skutkového základu“),

b) mal krajský súd postupovať podľa § 218 ods. 1 písm. d) OSP a odvolanie žalovaného 2 odmietnuť (ďalej aj „námietka nesprávneho postupu“).

1. K námietke nesprávneho skutkového základu uznesenia krajského súdu sp. zn. 8 Co 288/2009 z 31. augusta 2011

Sťažovateľ namieta, že v uznesení sp. zn. 8 Co 288/2009 z 31. augusta 2011 krajský súd vychádzal z nesprávneho skutkového základu, keďže nevzal do úvahy, že sťažovateľ podaním z 19. marca 2003 *„podstatným spôsobom upresnil skutkový základ žaloby oproti pôvodnej žalobe a požiadal konajúci súd o pripustenie zmeny petitu žaloby“*, pričom okresný súd uznesením č. k. 15 C 29/02-193 z 5. novembra 2004 zmenu petitu pripustil, ale napriek tomu krajský súd v namietanom konaní rozhodol podľa skutkového stavu uvedeného v pôvodnom znení žaloby.

V nadväznosti na uvedenú námietku ústavný súd poukázal na skutočnosť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

V tejto súvislosti ústavný súd považuje za podstatné, že právna vec sťažovateľa o ochranu jeho osobnosti vedená pred všeobecnými súdmi proti žalovanému 2 nie je dosiaľ právoplatne (a v dôsledku zrušenia prvostupňového rozsudku odvolacím súdom ani neprávoplatne) rozhodnutá. Z tohto hľadiska nič nebráni sťažovateľovi, aby v ďalšom priebehu súdneho konania, tak v rámci prvostupňového, ako aj prípadne v rámci druhostupňového konania svoju námietku týkajúcu sa nerešpektovania skutkového základu žaloby vymedzeného v jeho podaní z 19. marca 2003 krajským súdom v namietanom uznesení uplatnil.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K námietke nesprávneho postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 288/2009

Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd mal odvolanie žalovaného 2 odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm.) d) OSP.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 209 ods. 1 OSP súd prvého stupňa uznesením vyzve toho, kto podal odvolanie neobsahujúce náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d). Ak sa aj napriek výzve súdu odvolanie nedoplní alebo ak ide o oneskorené odvolanie alebo podané tým, kto naň nie je oprávnený, predloží súd prvého stupňa odvolanie na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Podľa § 211 ods. 1 OSP ak súd prvého stupňa nesprávne postupoval podľa § 209 ods. 1, odvolací súd sám vyzve toho, kto podal odvolanie, aby doplnil chýbajúce náležitosti, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d). Vo veciach podľa § 120 ods. 2 odvolací súd odstraňuje vady odvolania tým, že sa obmedzí len na zistenie rozsahu, v akom sa rozhodnutie napáda. Odvolací súd sám odstráni vady pri doručovaní odvolania a výzvy podľa § 209a ods. 1 tak, že sám vykoná doručovanie. Odvolací súd rozhodne aj o návrhoch podľa § 138 ods. 1 vrátane tých, o ktorých nerozhodol súd prvého stupňa.

Podľa § 218 ods. 1 písm. d) OSP odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2; ak boli dodržané podmienky podľa § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1.

V odôvodnení namietaného uznesenia krajského súdu sa okrem iného uvádza: „Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 12. 08. 2008, t. j. v zákonnej lehote, podal odporca proti rozsudku súdu prvého stupňa tzv. blanketné odvolanie (s tým, že jeho dôvody doplní dodatočne). Uznesením zo dňa 21. 4. 2009 č. k. 15 C 29/02-583 súd prvého stupňa vyzval odporcu na doplnenie odvolania o chýbajúce náležitosti. Písomným podaním zo dňa 2. 6. 2009 odporca svoje odvolanie doplnil o odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 O. s. p. s tým, že sa odvolal na svoje skoršie podanie z 21. 11. 2008, ktorým odstránil vadu odvolania doplnením o jeho dôvody; toto podanie odporcu sa však v spise nenachádzalo. Odvolací súd postupom podľa § 211 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 209 ods. 1 O. s. p. vyzval odporcu na doloženie doplnenia odvolania zo dňa 21. 11. 2008, na ktoré sa odvolával. Písomným podaním zo dňa 26. 11. 2010 odporca predložil dôvody odvolania v podaní zo dňa 21. 11. 2008, avšak bez jeho opatrenia vlastnoručným podpisom a následne dňa 14. 7. 2011 tento nedostatok odstránil doložením jeho riadne podpísaného vyhotovenia. Odporca síce v zákonom stanovenej odvolacej lehote podal neúplné odvolanie bez uvedenia odvolacích dôvodov, pokiaľ však tieto nedostatky odstránil doplnením dôvodov odvolania na výzvu odvolacieho súdu pred jeho rozhodnutím, neboli splnené zákonné podmienky pre odmietnutie odvolania odporcu podľa § 218 ods. 1 písm. d) O. s. p., a preto odvolací súd pristúpil k jeho vecnému prejednaniu.“

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v súlade s ustanovením § 209 ods. 1 OSP vyzval žalovaného 2 na doplnenie jeho blanketného odvolania uznesením z 21. apríla 2009 a žalovaný 2 svoje odvolanie podaním z 2. júna 2009 aj doplnil, pričom v dôvodoch sa odvolal na svoje podanie z 21. novembra 2008.

Podľa názoru ústavného súdu za situácie, keď sa v spise podanie žalovaného 2 z 21. novembra 2008 (ktoré z hľadiska obsahu malo v sebe zahŕňať odvolaciu argumentáciu žalovaného 2) nenachádzalo, mal okresný súd vyzvať žalovaného 2 na predloženie tohto

podania. Ak tak okresný súd neurobil, bolo povinnosťou krajského súdu v zmysle § 211 ods. 1 OSP vyzvať žalovaného na odstránenie tohto nedostatku a následne aj na odstránenie nedostatku spočívajúceho v absencii vlastnoručného podpisu žalovaného 2.

Postup krajského súdu, ktorým vyzval žalovaného 2 na odstránenie nedostatkov včas podaného odvolania, na ktoré žalovaného 2 nevyzval okresný súd, bol podľa názoru ústavného súdu v súlade s ustanoveniami § 209 ods. 1 a § 211 ods. 1 OSP, a preto nebol dôvod na odmietnutie odvolania proti rozsudku okresného súdu v zmysle § 218 ods. 1 písm. d) OSP, keďže požadované náležitosti odvolania boli žalovaným 2 doplnené.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a namietaným postupom krajského súdu a jeho uznesením z 31. augusta 2011 neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala reálne dôvody na vyslovenie ich porušenia. Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2011